



ČMS Biota 2008

vyhodnotenie realizácie

Andrej Saxa
Štátna ochrana prírody SR

Pracovné stretnutie vedúcich ČMS
Modra, 4. – 5. december 2008

Subsytémy ČMS BIOTA

1. FAUNA (600 TMP)

6 druhov a 2 skupiny živočíchov



2. FLÓRA (150 TMP)

37 druhov rastlín



3. BIOTOPY (0 TMP)

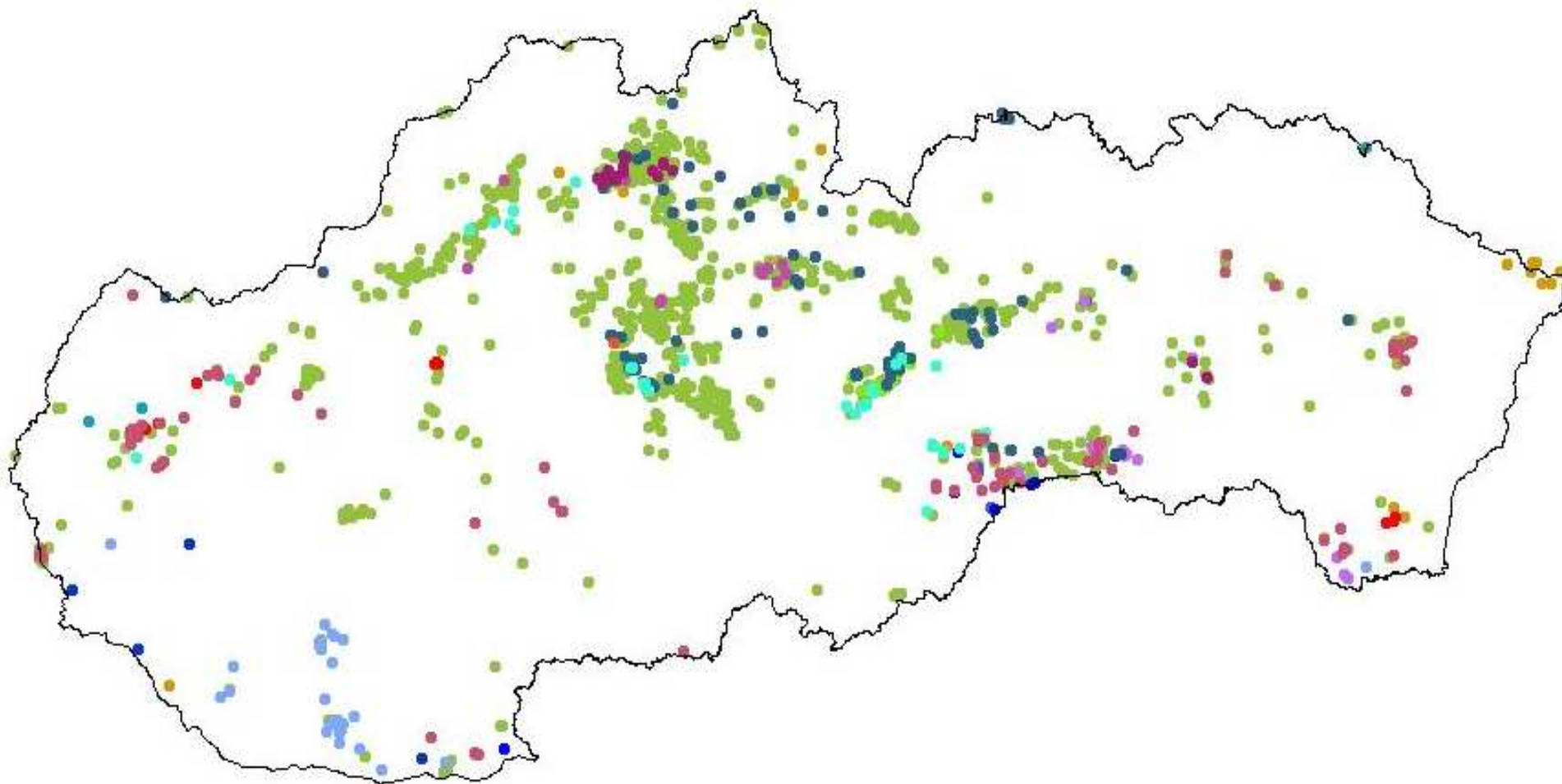
3 skupiny biotopov





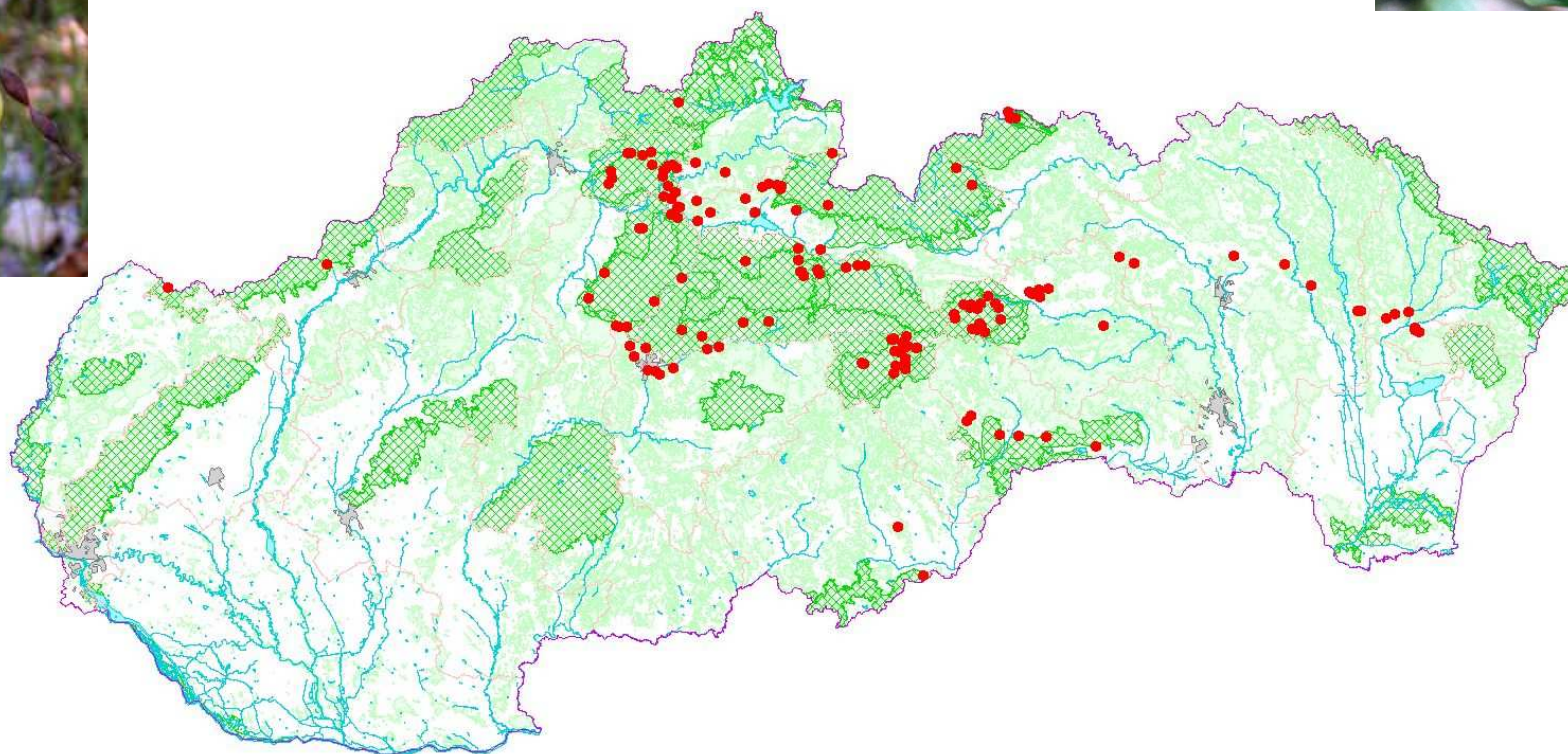
FLÓRA

37 rastlín / 1 200 TMP / 6 rokov



Východzí stav (příklad *Cypripedium calceolus*)

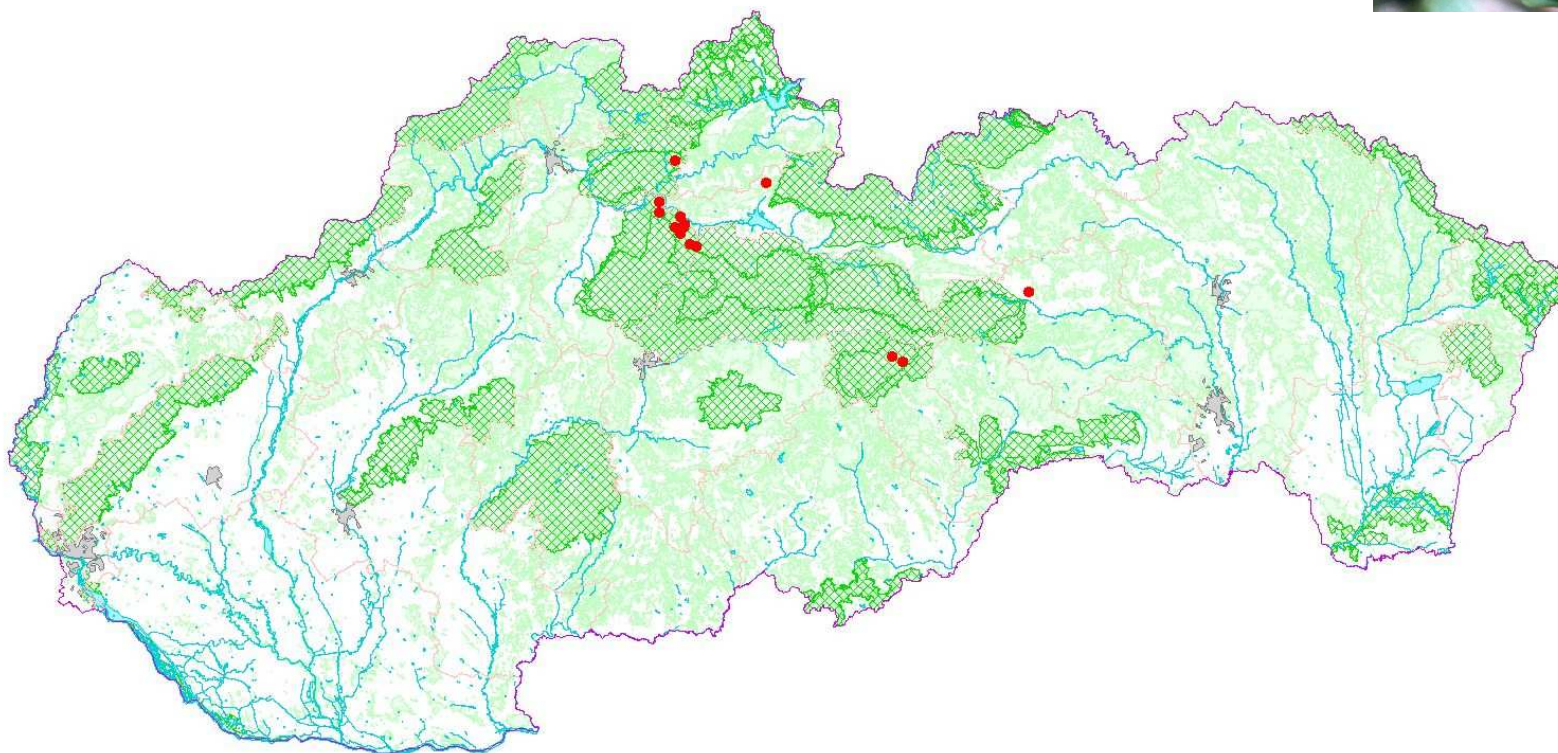
Cypripedium calceolus
Črievičník papučkový



● monitorované lokality
■ Veľkoplošné chránené územia

Rok 2005 (příklad *Cypripedium calceolus*)

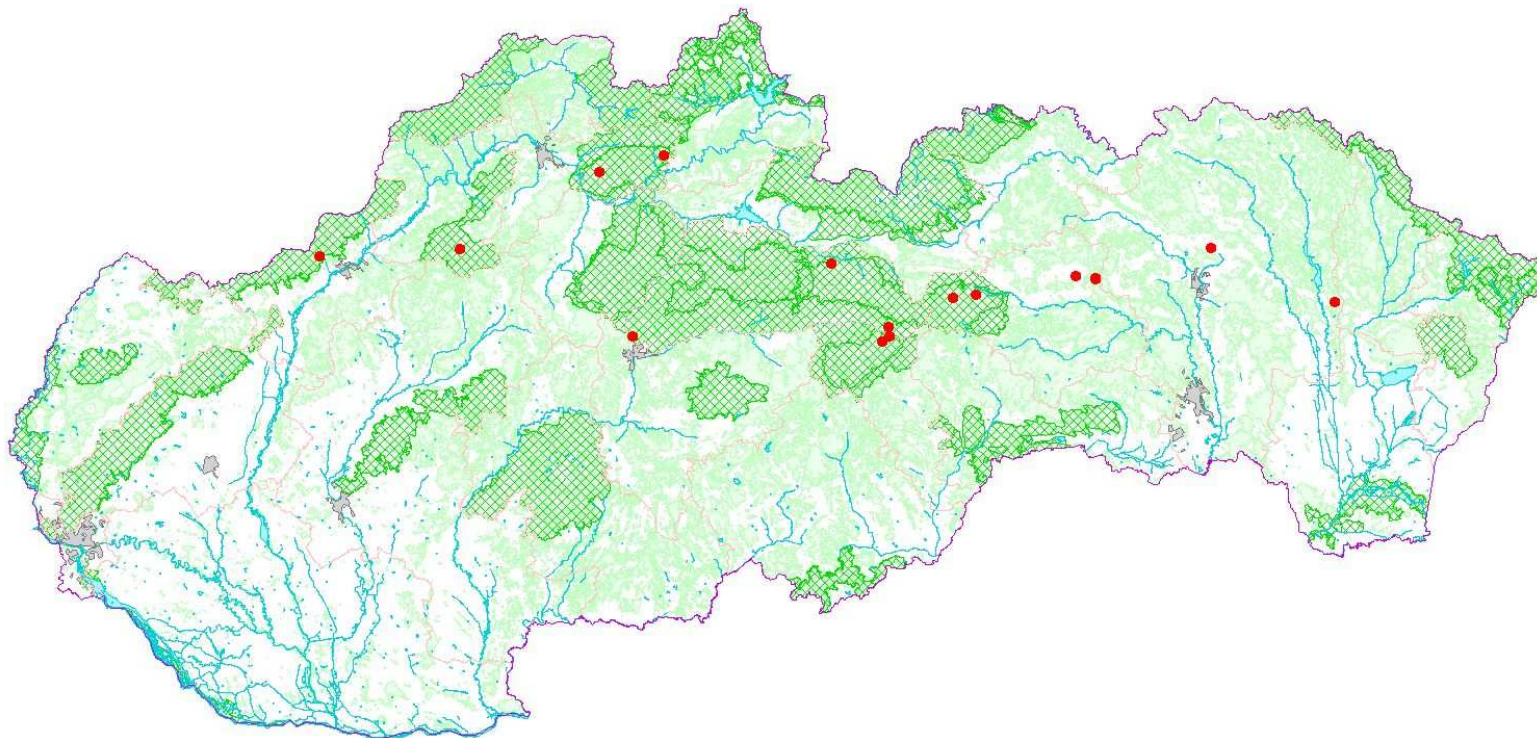
Cypripedium calceolus
Črievičník papučkový



● monitorované lokality
■ Veľkoplošné chránené územia

Rok 2006 (príklad *Cypripedium calceolus*)

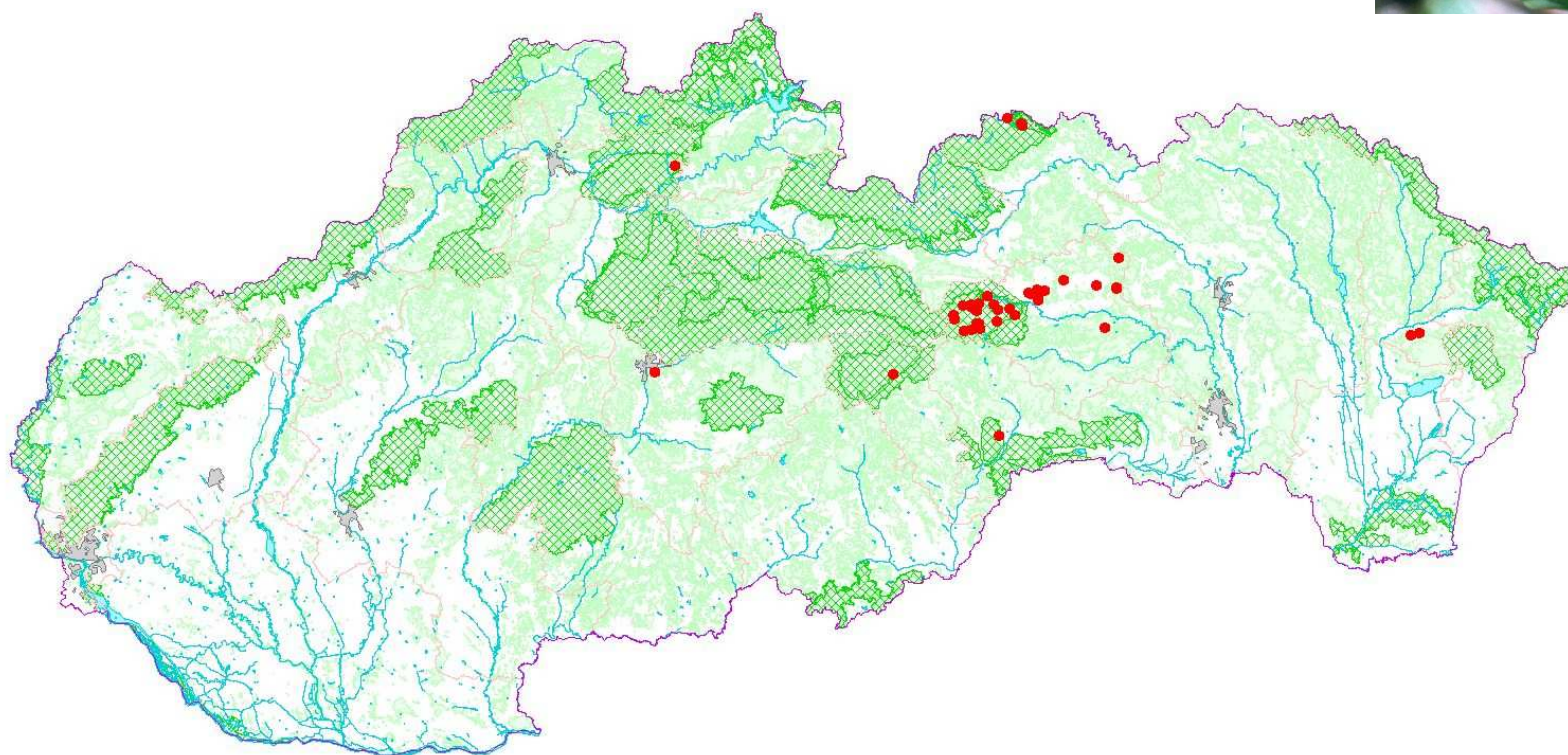
Cypripedium calceolus
Črievičník papučkový



- monitorované lokality
- ▨ Veľkoplošné chránené územia

Rok 2007 (príklad *Cypripedium calceolus*)

Cypripedium calceolus
Črievičník papučkový



• monitorované lokality
Veľkoplošné chránené územia

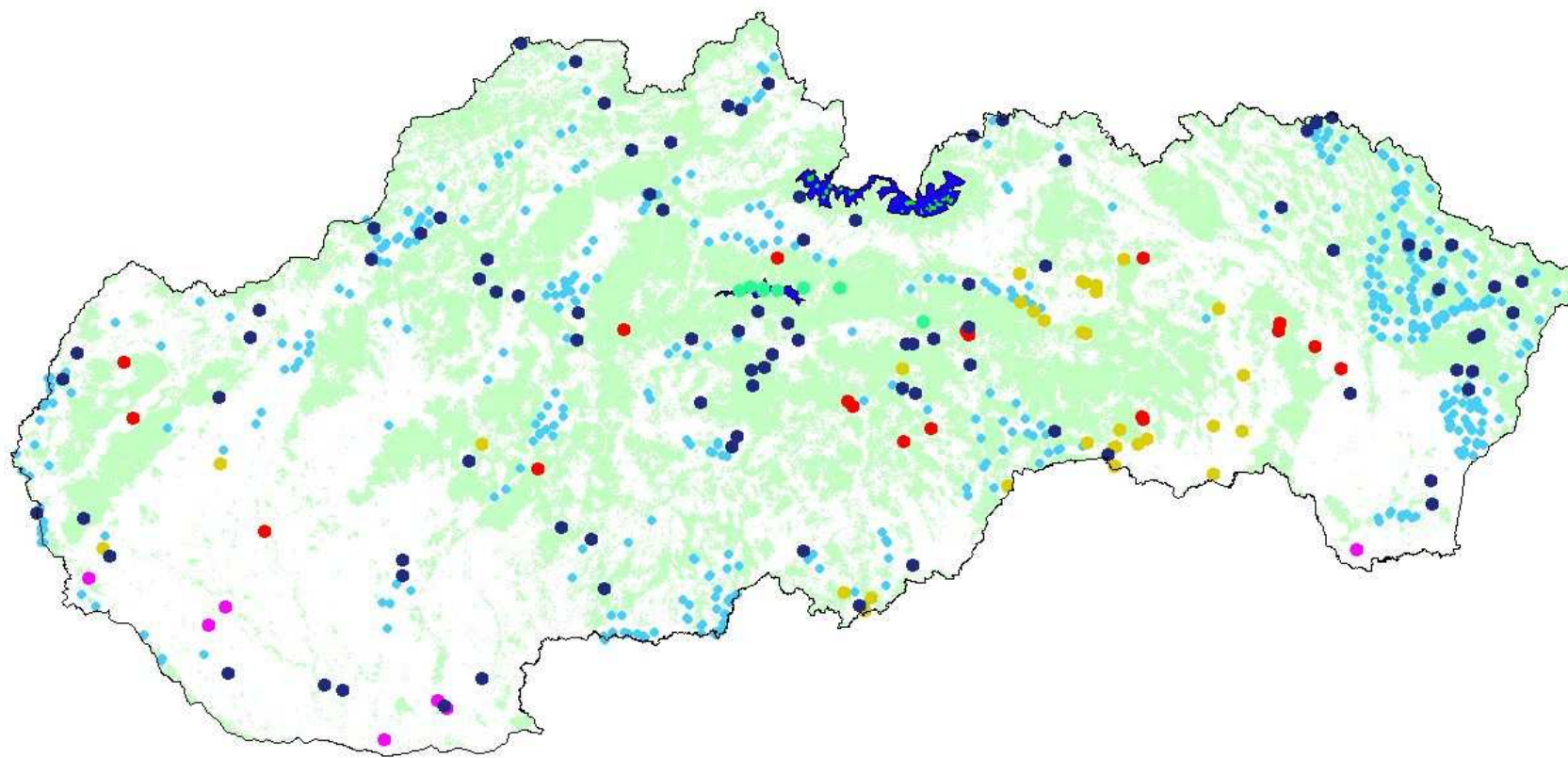






FAUNA

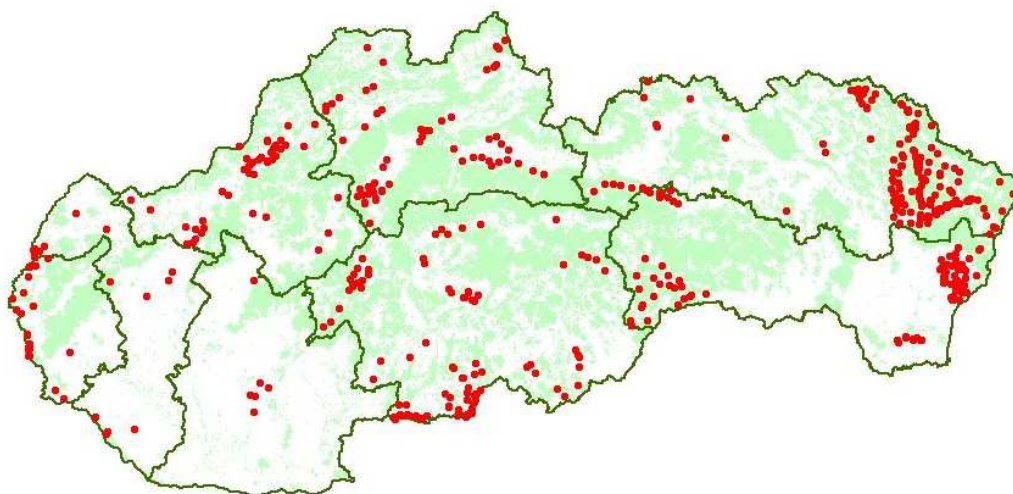
6 druhov, 2 skupiny / 600 TMP



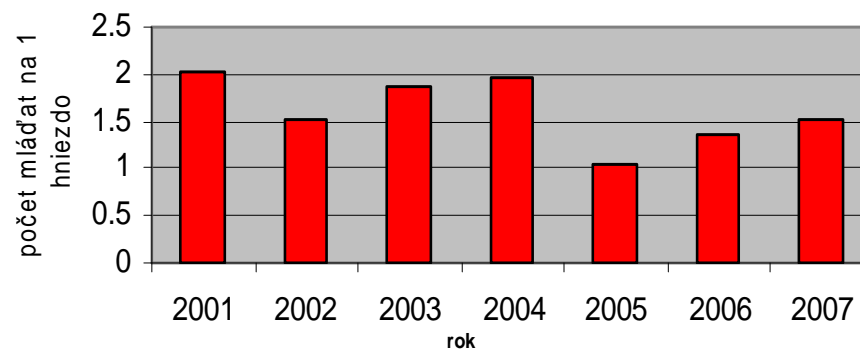
Bocian biely (*Ciconia ciconia*)



<i>Monitorované ukazovatele a parametre</i>	<i>Frekvencia</i>	<i>Lokalizácia monitoringu</i>
<ul style="list-style-type: none">- prítomnosť alebo absencia na lokalite- typ hniezdneho stanovišťa- počet vyvedených mláďat- natalita	1 x ročne	Všetky organizačné útvary (25) ŠOP SR - 400 hniezd.



Monitoring bociana bieleho
(*Ciconia ciconia*)



Okresy s najväčším počtom obsadených hniezd:

Michalovce	112
Trebišov	102
Košice-okolie	73
Humenné	57
Rimavská Sobota	50
Bardejov	46
Vranov nad Topľou	42
Sobrance	37
Svidník	37
Lučenec	35
Medzilaborce	33
Veľký Krtíš	33
Levice	30
Komárno	28
Prešov	26
Kežmarok	26
Stropkov	25
Snina	25

Bociany nehniezdia v týchto okresoch:

Pezinok

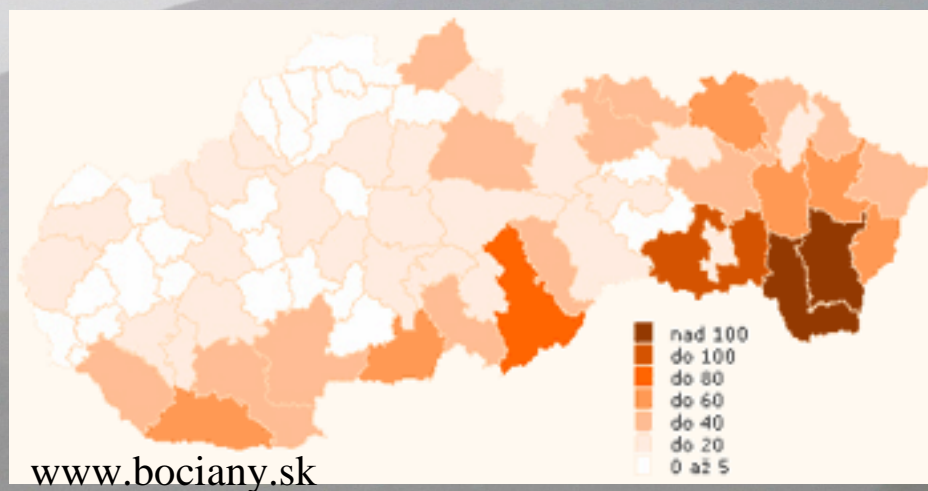
Senec

Hlohovec

Skalica

Bánovce nad Bebravou

Banská Štiavnica



Koniec augusta 2008

Saudská Arábia – Jiddah, pri pobreží Červeného mora

Slovenské bociany na ceste na zimoviská, hmla

Náraz do vedenia vysokého napätia, pri zosadaní na zem

Zásah elektrickým prúdom alebo silný náraz

150 usmrtených bocianov bielych

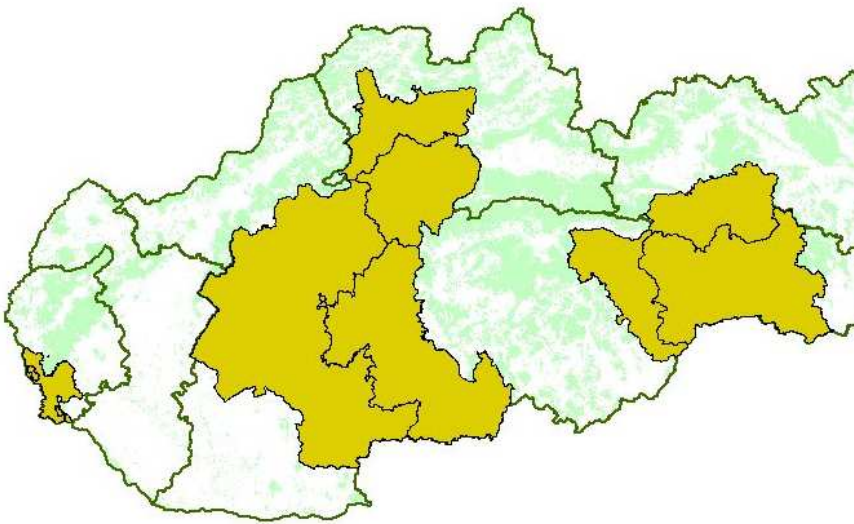


Prekladanie hniezd bociana bieleho

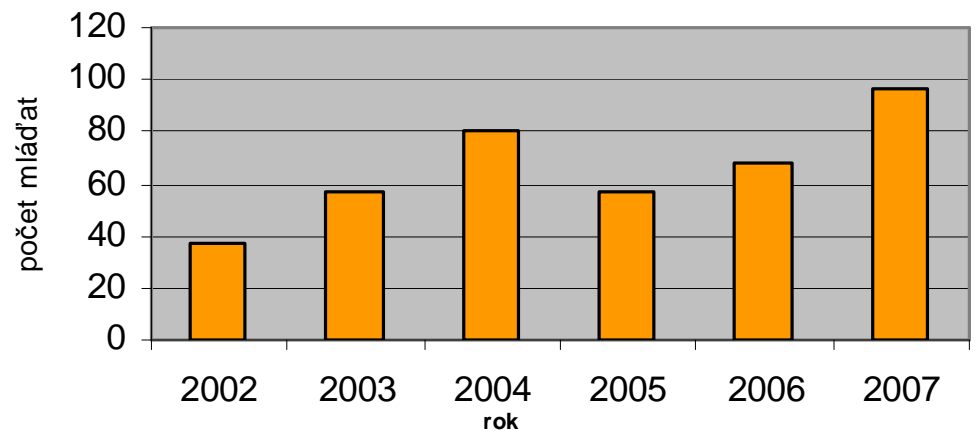


Dravce (*Falconiformes*)

<ul style="list-style-type: none">- prítomnosť alebo absencia na lokalite- obsadenosť hniezda- dohľadanosť hniezda- počet vyvedených mláďat	1 x ročne	8 org. útvarov ŠOP SR – spolu už 80 hniezd
--	-----------	--



Monitoring dravcov









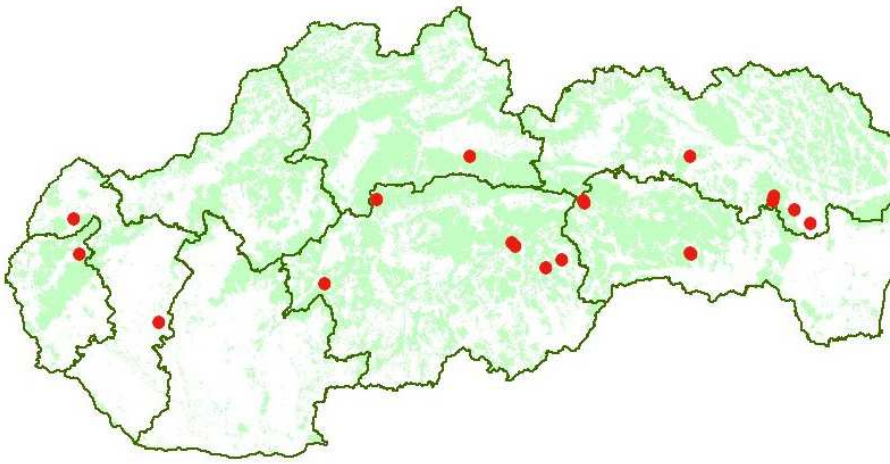
Netopiere (*Chiroptera*) – 24 druhov



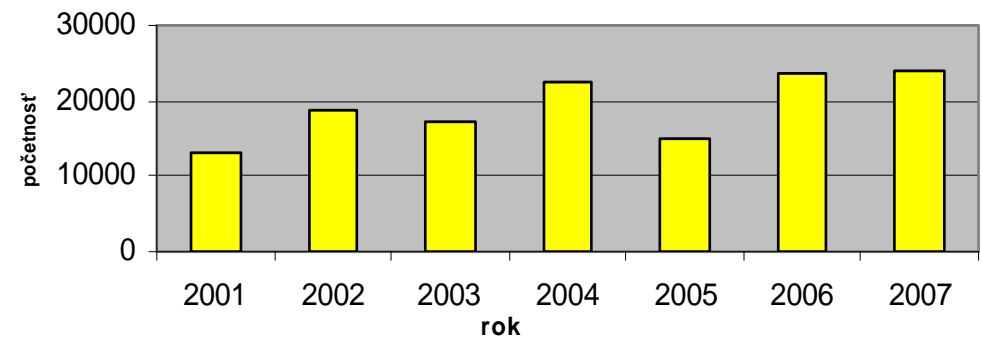
- veľkosť a stav populácie
- počet druhov na lokalite
- počet jedincov jednotlivých druhov

1 x ročne

Spolu 25 lokalít –
zimoviská a letné
kolónie



Monitoring netopierov
(Chiroptera)



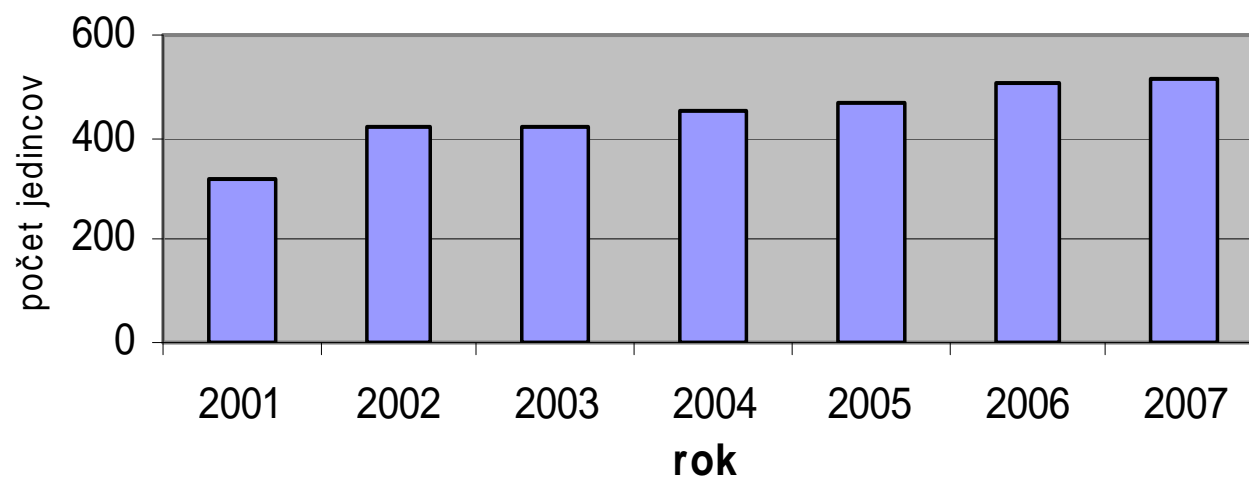


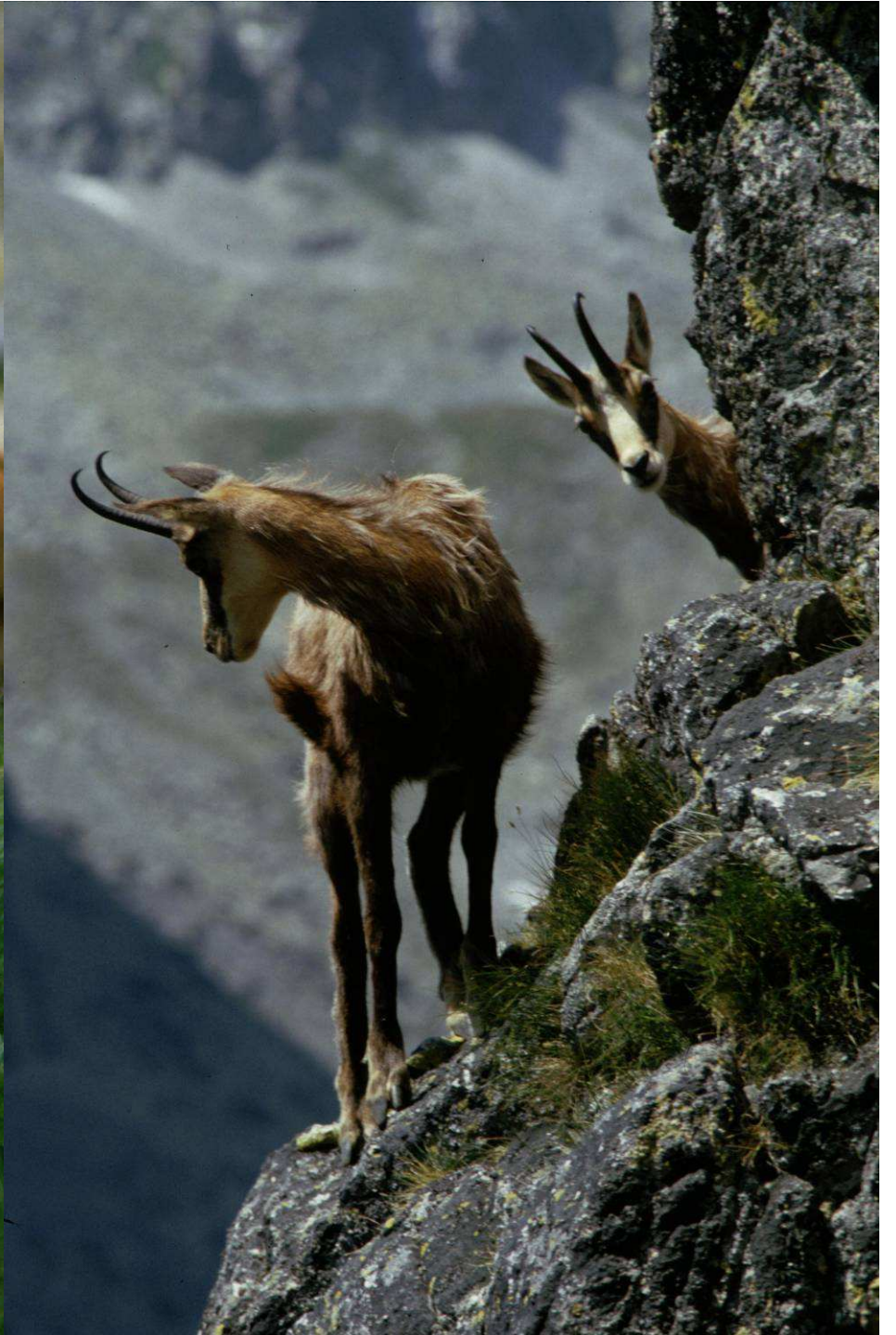
Kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrlica*)

- početnosť - počet samcov a samíc - počet mláďat	2 x ročne	TANAP a NAPANT
---	-----------	----------------



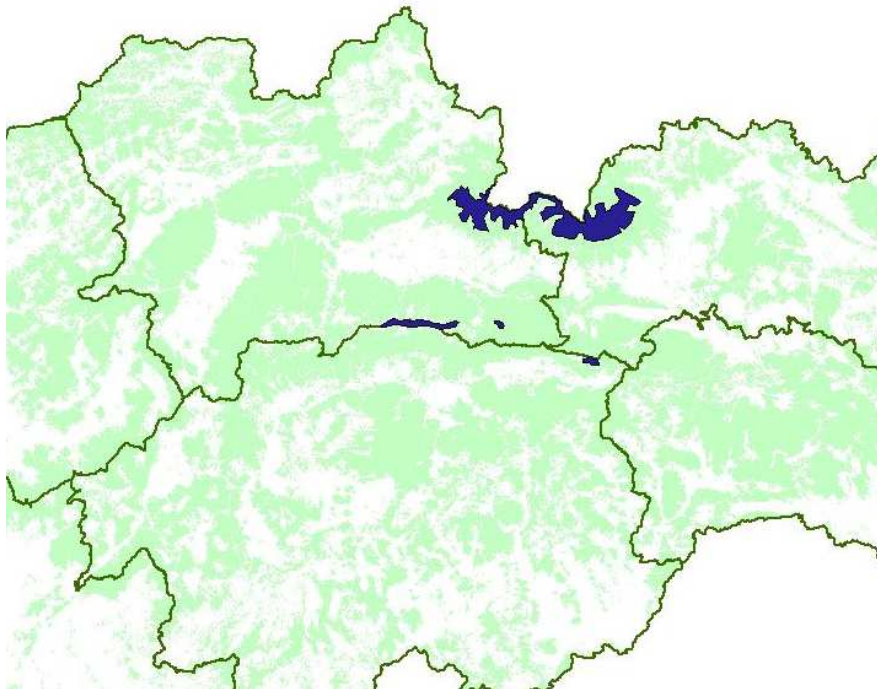
**Monitoring kamzíka vrchovského tatranského
(*Rupicapra rupicapra tatrlica*)**



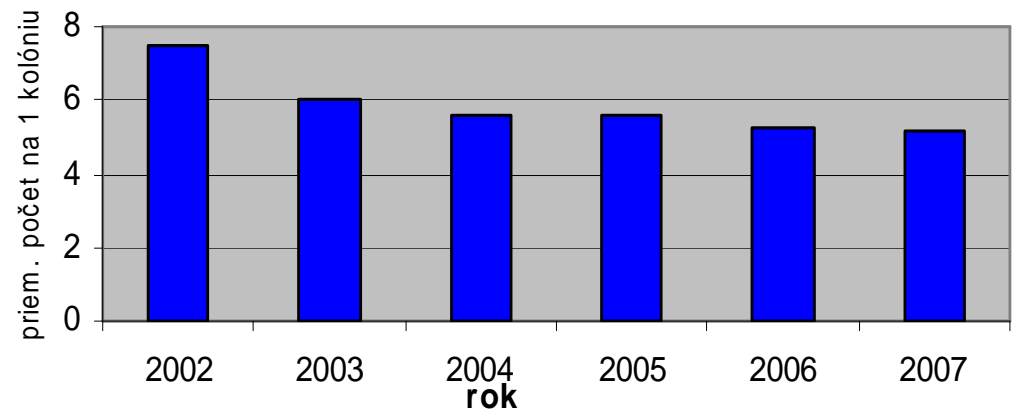


Svišť vrchovský (*Marmota marmota*)

- veľkosť a stav populácie - počet kolónií - počet jedincov v kolónii	1x ročne	TANAP a NAPANT
---	-------------	----------------



Monitoring svišťa vrchovského







Júl 2008:

**Reštitúcia 6 svišťov zo Žiarskej
doliny do Belianských Tatier**







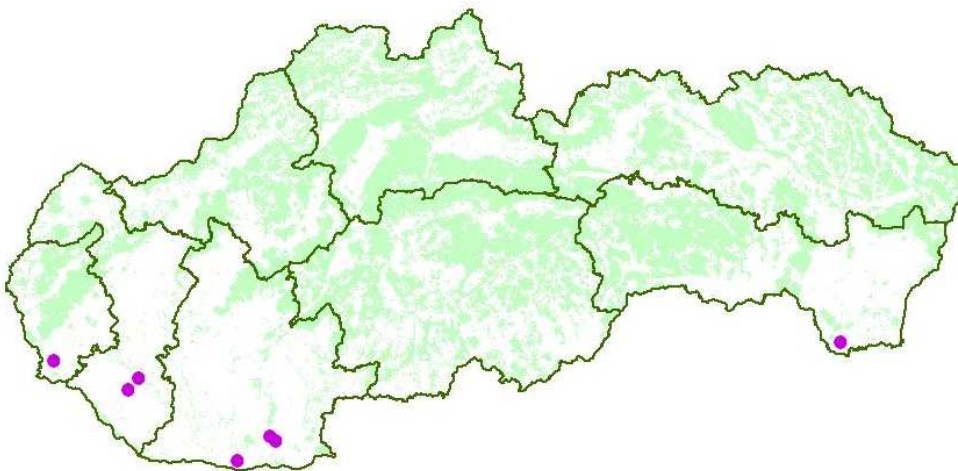




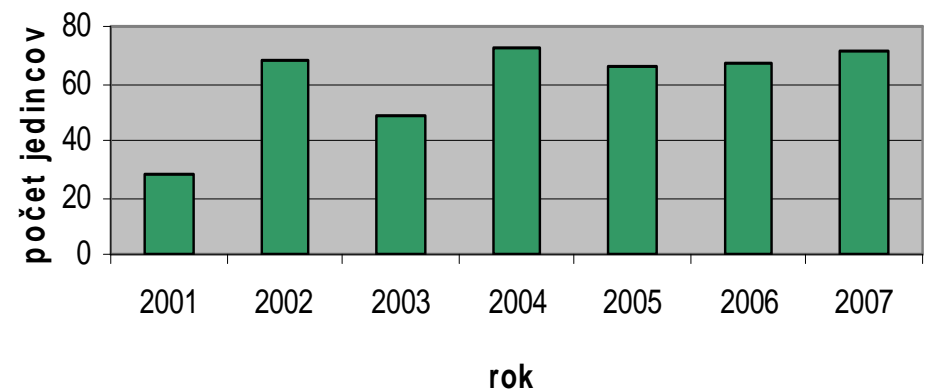
Korytnačka močiarna (*Emys orbicularis*)



<ul style="list-style-type: none">- prítomnosť alebo absencia na lokalite- počet znášok- počet vajec v znáškach- počet jedincov	1 x ročne	3 org. útvary ŠOP SR: CHKO Latorica - NPR Tajba, CHKO Dunajské luhy - Patínsky kanál, CHKO Malé Karpaty - Ostrov Kopáč
--	-----------	--



Monitoring korytnačky močiarnnej
(*Emys orbicularis*)











Vydra riečna (*Lutra lutra*)

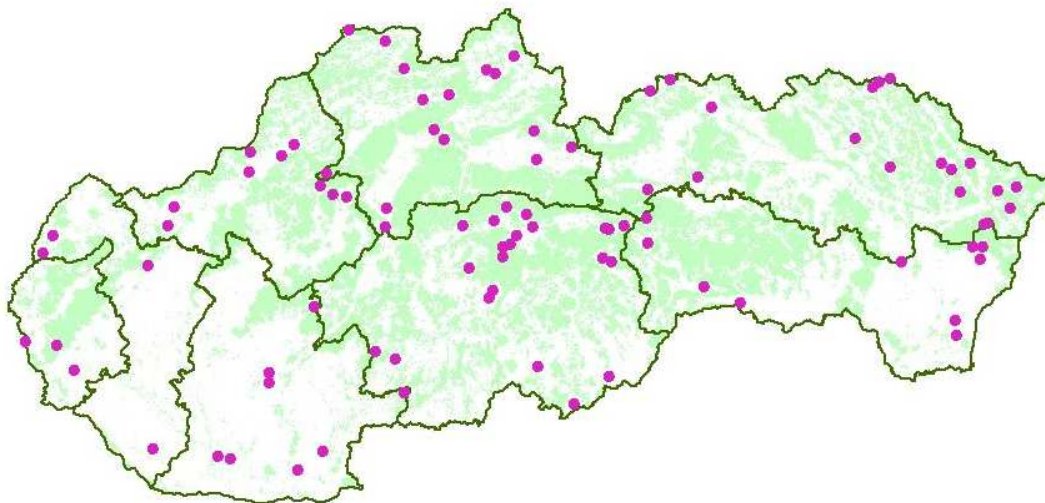


- prezencia na lokalite
- prítomnosť alebo absencia pobyt. znakov (stopy, pachová značka, trus)
 - substrát, na akom bol pobytový znak nájdený

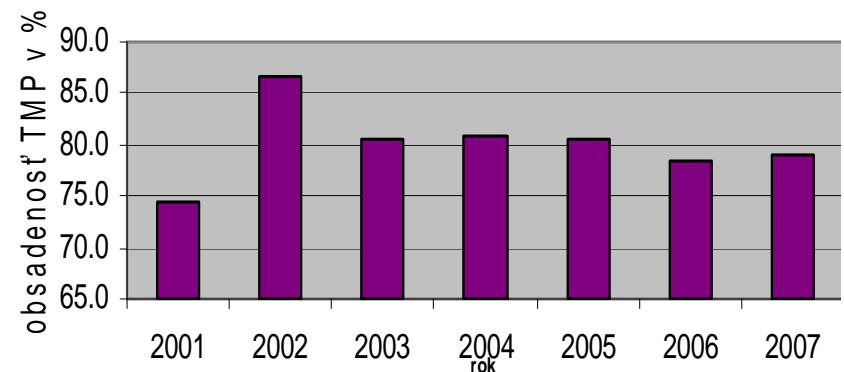
2 x
ročne

Zapojené všetky organizačné útvary ŠOP SR.

Každý po 3-6 lokalít. Spolu 93 lokalít.

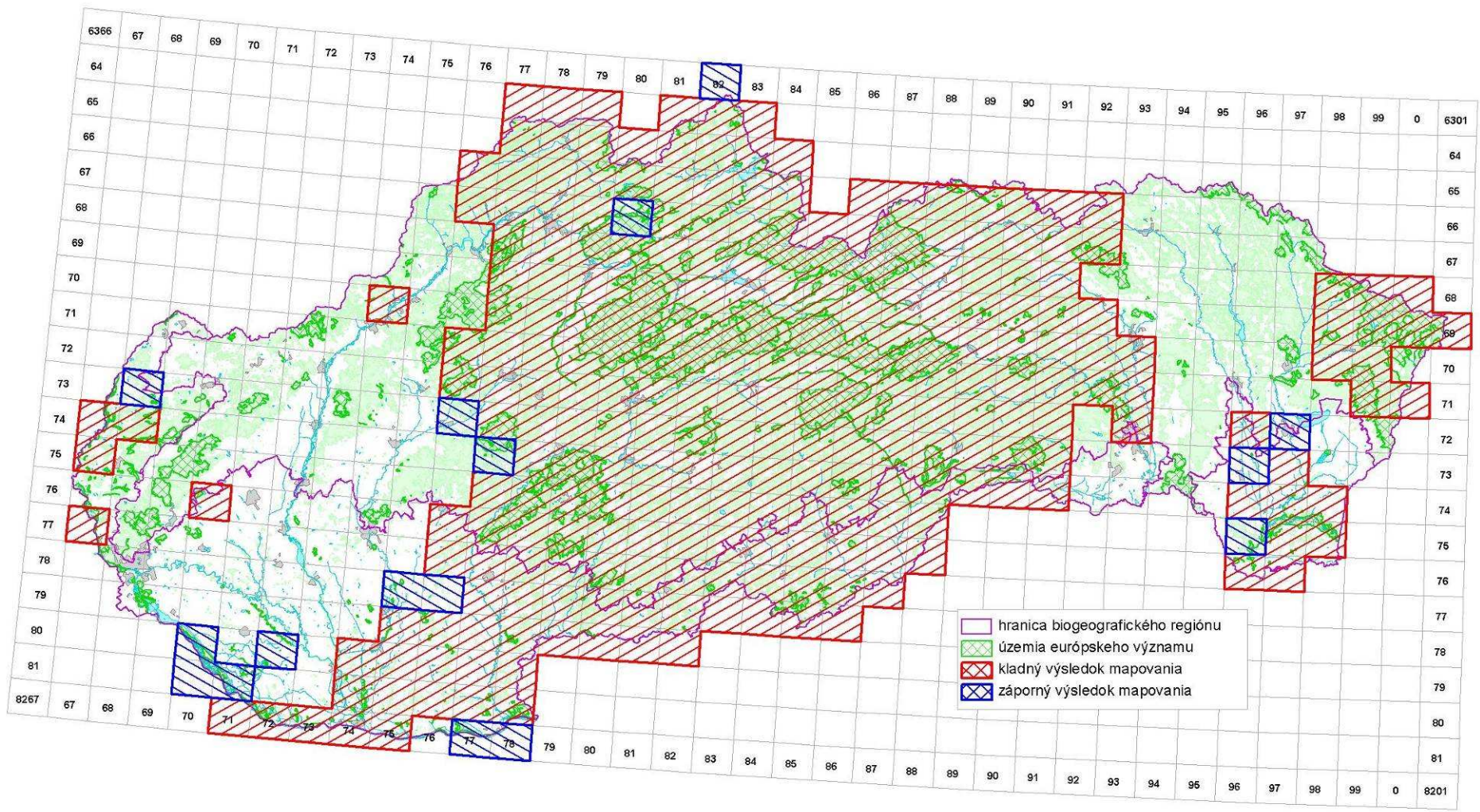


Monitoring vydry riečnej
(*Lutra lutra*)



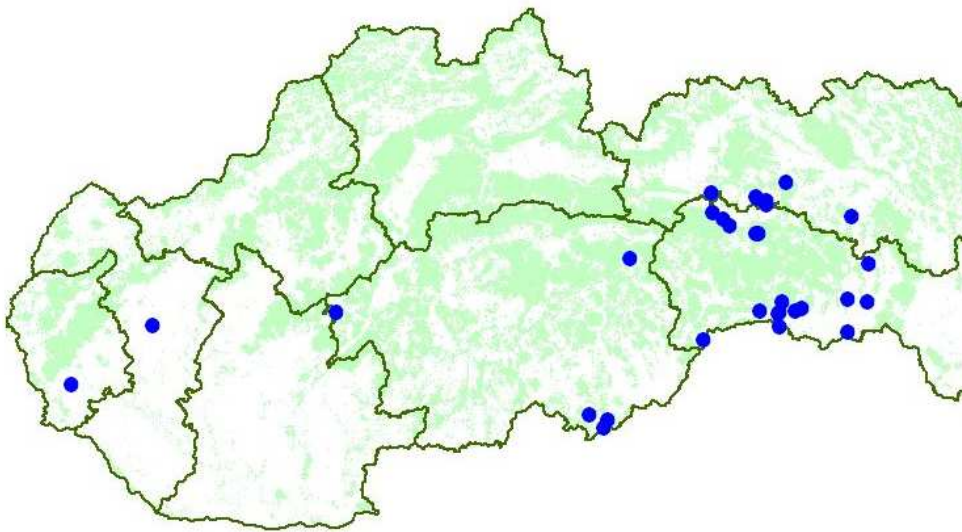
Vydra riečna (*Lutra lutra*) - 2008

Lutra lutra - výsledky mapovania v roku 2008

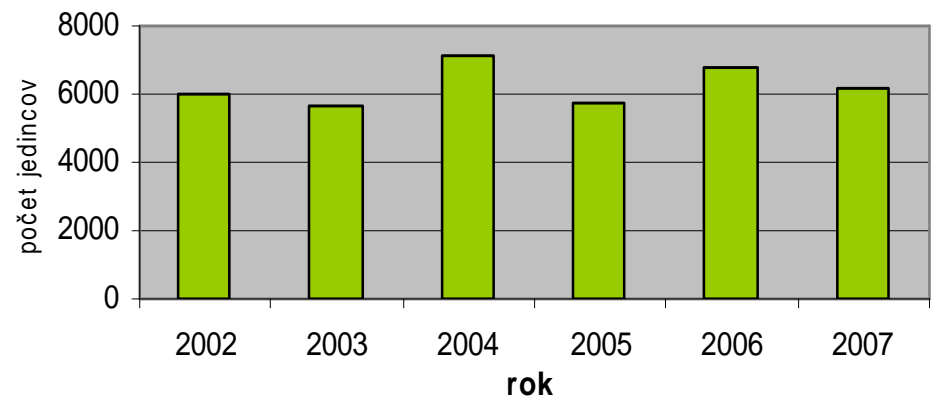


Sysel' pasienkový (*Spermophilus citellus*)

<ul style="list-style-type: none">- prítomnosť alebo absencia na lokalite- počet kolónií- počet jedincov v kolónii	1 x ročne	8 org. útvaroch ŠOP SR – spolu 36 kolónií: NP Slov. raj (4), NP Slov. kras (14), CHKO Cer. vrchovina (10), CHKO Mur. planina (2), CHKO M. Karpaty (3), CHKO Ponitrie (1), RSOPK Bratislava (1), RSOPK Prešov (1).
--	-----------	---



Monitoring sýsľa pasienkového







KONCEPCIA ENV. MONITORINGU

SKUTOČNOSŤ

151 druhov živočíchov	<ul style="list-style-type: none">- areál rozšírenia druhu,- populácia druhu,- biotop druhu,- vplyvy a ohrozenia druhu
81 druhov vtákov	<ul style="list-style-type: none">- areál rozšírenia druhu,- populácia druhu,- biotop druhu,- vplyvy a ohrozenia druhu

29 druhov živočíchov	<ul style="list-style-type: none">- populácia druhu
5 druhov vtákov	<ul style="list-style-type: none">- populácia druhu

42 druhov vyšších rastlín	<ul style="list-style-type: none">- veľkosť plochy výskytu,- počet jedincov,- vitalita populácie,
9 druhov machorastov	<ul style="list-style-type: none">- stav biotopu,- dynamika populácie

37 druhov vyšších rastlín	<ul style="list-style-type: none">- veľkosť plochy výskytu,- počet jedincov,- vitalita populácie,
0 machorastov	<ul style="list-style-type: none">- stav biotopu,- dynamika populácie

KONCEPCIA ENV. MONITORINGU

48 typov nelesných biotopov	<ul style="list-style-type: none">- horizontálna štruktúra,- vertikálna štruktúra,- veľkosť lokality,- ohrozenie lokality,- areál rozšírenia
18 typov lesných biotopov	Výmera biotopu Typické druhy Štruktúra biotopu Negatívne vplyvy

SKUTOČNOSŤ

0 nelesných biotopov	
0 lesných biotopov	

Koncepcia: viac ako 30 mil. Sk

Rok 2007: 1 mil. Sk

Rok 2008: 0,-

Plnenie Konceptcie

1. FAUNA - 5 %



2. FLÓRA – 85 %



3. BIOTOPY – 0 %



Čo sme preto urobili ?

1. **ISTB – zhromažďovanie údajov (2001)**
2. **Publikácia „Priaznivý stav biotopov a druhov eur. významu“ (2004)**
3. **Metodika monitoringu biotopov a druhov eur. významu (2005)**
4. **Návrh TMP (2005)**
5. **Projekt Technická asistencia (6,2 mil. Sk):**
Štúdia uskutočniteľnosti monitoringu v súlade s Koncepciou Software a hardware pre zber, ukladanie a triedenie dát
PROJEKT SCHVÁLENÝ (máj 2006)
a následne **STOPNUTÝ (nov.2006)**
6. **Projekt Monitoring druhov a biotopov... (92 mil. Sk/3 roky):**
Projekt neúspešný



Východiská monitoringu druhov a biotopov NATURA 2000:

- **Smernica o biotopoch a smernica o vtákoch**
čl. 11 a 17 - sledovanie stavu - monitoring a reporting EK
- **Dokument EK „Hodnotenie, monitoring, reporting“**
formát podávania správ EK o výsledkoch monitoringu
- **§ 5, zákona č. 543 / 2002 Z. z.**
priaznivý stav druhu, biotopu a časti krajiny
- **Koncepcia aktualizácie a racionalizácie env. monitoringu**
monitoring v súlade s požiadavkami smerníc EÚ = ČMS Biota
- **Stratégia implemetácie smernice o vtákoch a smernice**
o biotopoch na roky 2005 – 2013 v podmienkach MŽP SR
Strategický cieľ 5.
Zabezpečenie dlhodobého monitoringu priaznivého stavu druhov a biotopov európskeho významu a území sústavy NATURA 2000



Využitie výsledkov monitoringu vo vzťahu k Smerniciam:

1. zistenie a dohľad nad stavom druhov a biotopov (čl.11 HD),
2. nasmerovanie manažmentu druhov a biotopov (čl.2 BD a čl.6, 10 HD),
3. prijímanie okamžitých opatrení (čl.3, 4, 5 BD a čl.12, 13, 14 HD),
4. identifikácia účinkov manažmentových opatrení (čl.13 BD a čl.6 HD),
5. identifikácia rozhod. vplyvov a zmien (čl.6 HD),
6. podpora výskumu (čl. 10 BD a čl.18 HD),
7. reporting EK (čl.12 BD a čl.17 HD),
8. komplexné zhodnotenie na úrovni EÚ (čl.9 HD)



Ďakujem
za
pozornosť

